

**Få dit arrangement
på det sker-listen**

Send en mail til redaktionen:

langeland@faa.dk

**DET
SKER****I DAG****14-16:** Hou gl. Skole: Datastue.**15:** Langelandshallen: Brugermøde. Fonden Langelands Eلفorsyning.**15-17:** Hou gl. Skole: Bogcafé.**19.30:** Langelands Efterskole, Rudkøbing: Forårskoncert med Langelandsgårdens Brassband og Marstal Småborgerlige Sangforening.**Bio Langeland****19:** Solo: A Star Wars Story.**I MORGEN****18.30:** Tullebølle Borgerhus: Bankospil. Tranekær/Tullebølle Idrætsforening.**Bio Langeland****19:** Solo: A Star Wars Story.**MUSEER, Udstillinger,
M.M.:****10-15:** Byhistorisk Arkiv, Havnegade 7, Rudkøbing. Åbent tir.-ons.-tor.**10-16:** Koldkrigsmuseum Langelandsfortet: Alle dage 10-17.**10-16:** Lejbølle Galleri: (fredag-søndag) Kirsten Højgård og Flemming Kiel udstiller.**10-16:** Øhavets Smakke- og Naturcenter, Strynø.**10-17:** Tobaksladen, Tranekær: Alle dage 10-17.**10-17:** Valdemar Slot, Tåsinge: Jagt og trofæmuseet, Slottet og Minigolf.**10-17:** Skovsgaard Gods: Udstillinger, museer, naturformidling. Alle dage 10-17.**10-17:** Fiskeriets Hus, Bagenkop: Alle dage 10-17, tirsdag-onsdag lukket. Torsdag kl. 14: Guidet tur.**10-16:** Langelands Museum: Jens Winthersvej 12, Rudkøbing: Arkæologisk udstil. og udgrav. Åben ons.-fre. 12-16. Søn. 12-16.**11-17:** Souveniriet, Tranekær: Særudstilling 10.-13.5.: Joan Ørting samt forbudte souvenirs.**12-16:** Langelands Museum, Østergade 25, Rudkøbing: Særudstilling "som Tyrker og Uchristne - Svenskerne på Langeland 1658-59".**13-16:** Hans Kjær, Østergade 48, Rudkøbing: Kunststudstilling. Lør. 10-13.**19-21:** Arkivet for Humble, Lindelse og Tryggelev-Fodslette Sogne [2. onsdag i måneden].**Alle dage:** Medicinhaven i Tranekær.**Alle dage:** Tullebølle Fritids-park.**Finn Eriksen er forarget over, at nogle - herunder toneangivende politikere - vil legalisere hash: - Det sender et signal om, at det nok ikke er så farligt. Det modsatte er tilfældet, siger han. Foto: Michael Lorenzen**

Tidligere misbruger vil hjælpe langelsandske unge

Debatten om unges brug af hash på Langeland har fået en forening til at tilbyde gratis foredrag for de ældste folkeskoleelever på øen. Målet er at forhindre flere unge i at prøve hash.

Michael Lorenzen
milo@fyens.dk

LANGELAND: I kampen mod stofmisbrug på Langeland og dens følger melder en forening sig nu på banen og tilbyder sin indsats. Foreningen hedder "Du Kan Sige Nej Til Stoffer" og har en tidligere misbruger som frontfigur udadtil. Det er 60-årige Finn Eriksen fra København, som meget gerne vil til Langeland for at holde foredrag.

Han har selv gennemlevet et 12-årigt forløb med misbrug, kriminalitet og hjemløshed, men slap ud af det for små seks år siden.

Foreningen har læst Fyns Amts Avis' artikler fra 23. maj, hvor flere forskellige gør status på, hvordan det aktuelt ser ud med misbruget her.

- Det vigtige er at hindre, at de unge mennesker nogen sinde prøver hash. Jeg kan blive så vred over, at nogle politikere igen taler om at legalisere hash. Det er vanvittigt. Tro mig, det vil føre en masse forfærdelige ting med sig. Jeg taler af egen erfaring.

Jeg har spildt en masse år af mit liv på stoffer, siger Finn Eriksen.

Han røg sin første joint, da han var 13 år og havde et dagligt forbrug blot to år senere.

Dengang vidste man mindre end i dag.

- Det var en tid, hvor man let kunne score kvinder, hvis man fyrede "den fede". Det var ikke socialt uacceptabelt. Det skal vi have hash gjort nu. Og hvis jeg møder nogen, som har et tolerant forhold, så spørger jeg dem: "Se på dine egne børn. Vil du gerne have, at de skal ryge hash? Nej, vel", nævner Finn Eriksen.

Selv sank han ned i et dybt hul, men han understreger, at den kriminalitet, som han begik, ikke handlede om indbrud i private boliger eller tyveri af tasker fra ældre kvinder.

- Så langt ville jeg ikke synke, men det kunne være noget med at stjæle kød, kaffe, ost og lignende fra discount-butikker. Eller dokumentfalsk med checks over for banker. Jeg fik da også en

dom på to måneders ubetinget og syv måneders betinget for det sidste, men det er 20 år siden nu.

Stor skepsis

Tilhængere af legalisering af hash henviser til bl.a. Holland, til Portugal og til den amerikanske delstat Colorado, hvor man mere eller mindre legalt kan skaffe hash/cannabis, og hvor nogle melder om gode erfaringer, f.eks. i forhold til at bekæmpe kriminalitet.

- Jeg kender de argumenter. Der er noget, som hedder, at som du spørger, får du svar. Så det skal tages med stor skepsis. Jeg tror, at de kriminelle bare søger andre steder hen og retter fokus endnu mere mod hårdere stoffer, som de også har fat i i dag. Jeg ved også godt, at nogen tænker på, at staten kan sidde på markedet for hash og have det som indtægtskilde. Glem det.

Finn Eriksen er med på, at samfundet aldrig vil kunne hindre, at nogen går i gang.

- Det ved jeg godt, og det

FAKTA**SÅDAN ER FORENINGEN**

Flere og flere unge bruger euforiserende stoffer, vurderer det nationale forskningscenter for velfærd, SFI.

I sommeren 2016 besluttede Finn Eriksen og erhvervsmanden Jens Heimburger, som også er tidligere folketingsmedlem, at gøre noget ved sagen og stiftede "Du Kan Sige Nej Til Stoffer".

De to udgør bestyrelsen sammen med Mie Hermansen, som er mor til en tidligere hashmisbruger, samt musikeren Mike Tramp, der er ungdomskammerat til Finn Eriksen.

er jo heller ikke mystiske mænd i grå jakker, som pludselig lister ind i en skolegård og tilbyder store elever stoffer, og som man naturligvis

kan advare imod. Det er jo tværtimod nogle af deres egne kammerater, der selv har prøvet. Netop derfor er det så vigtigt, at vi får fat i de unge nu, tilføjer Finn Eriksen, hvis foredrag er gratis.

Tog en "kold tyrker"

For ham var det et tv-program, som indirekte anviste vejen ud af misbruget. I efteråret 2012 skulle folketingsmedlem Tom Behnke (K) leve et døgn sammen med to hjemløse. Finn Eriksen var den ene. Det var et tema, hvor politikere skulle ud i virkeligheden for at møde forskellige mennesker.

- Det gav mig et skub til at komme videre, og via en "kold tyrker" blev jeg siden stoffri, siger han.

Finn Eriksen holder op til to foredrag pr. dag og understreger, at hvis en skole rummer 7.-10. årgang, skal alle disse årgange med.

- Samtidig vil jeg gerne runde af med et forældre-møde, så også de voksne hører om det her, slutter Finn Eriksen.

Skole med klar afvisning af alt

Ørstedskolen kører med nul-tolerance over for alle former for rusmidler og også tobak

Michael Lorenzen
milo@fyens.dk

RUDKØBING: På Ørstedsskolen i Rudkøbing, som har Langelands eneste overbygning, er der nul-tolerance over for enhver form for rusmidler og i øvrigt også tobak. Der må ingen steder ryges på matriklen. Desuden har man i dag undervisning om rusmidler på alle årgange, oplyser afdelingsleder for udskoling, Mette Uth.

Hun kender ikke til foreningen "Du Kan Sige Nej Til Stoffer", men det kunne godt være en mulighed at få et besøg herfra, vurderer hun.

- De må meget gerne henvende sig og fortælle nærmere, hvad det går ud på. Ud fra beskrivelsen lyder det, som om de er velkomne her og kan bidrage med noget interessant. Det er altid godt at møde nogle fra "det virkelige liv". Det er langt bedre, end at vi lærere uddeler erfaringer

Undervisning om rusmidler er en del af skemaet på Ørstedsskolen i Rudkøbing, hvor der i øvrigt også er totalforbud mod rygning af almindelig tobak. Arkivfoto

fra, da vi selv var unge. Det er jo heller ikke vores opgave, siger Mette Uth.

Som andre steder i landet oplever man i disse år brug af snus - et i Sverige fuldt legalt produkt, som også er let tilgængeligt i Danmark.

- Det giver nok et større "kick" end en almindelig cigaret. Men det er farligt - man får ædt svælg og næse op. Vi opponerer mod det,

og i de senere år har vi opstillet meget tydelige rammer og kommet med klare holdninger. Vi vil ikke lade stå til - vi vil simpelthen ikke have det, fastslår Mette Uth.

Kan lede til konflikt

Det kan så give nogle konflikter med de store elever.

- Der er altid nogen, som kender nogen, der kender nogen, der kan fortælle, at det var mere frit, dengang de gik her. Det er træls, siger afdelingslederen.

Mette Uth er godt klar over, at der i forældrekredsene vil være forskellige holdninger til blandt andet, hvornår deres børn må begynde at drikke.

- Sådan er det, men vi kan give de anbefalinger, vi kan, mens eleverne går her, og altså sørge for, at der hverken ryges eller drikkes på skolen.

Ørstedsskolen har cirka 350 elever i udskoling.

Jobcenterchef: Jo mere information, jo bedre

Centrets medarbejdere vil gerne med til foredrag, hvis de bliver inviteret

Michael Lorenzen
milo@fyens.dk

LANGELAND: Selv om Jobcentrets brugere ikke er den målgruppe, som foredragene fra "Du Kan Sige Nej Til Stoffer" henvender sig til, vil jobcenterchef Torben Lønberg meget gerne med, hvis der kommer et arrangement her på Langeland.

- Jo mere information, jo bedre. Mine folk og jeg selv møder selvfølgelig op, hvis vi må få lov at lytte med, siger Torben Lønberg.

- Der tegner sig ikke et helt entydigt billede af, hvornår folk har indledt et misbrug, men vores fornemmelse her i Jobcentret er, at de pågældende unge, inden de er fyldt 18 år, har stiftet bekendtskab med hash og lignende. Om det er i lille eller stort omfang vil være forskelligt, men jeg tror, at det er sket i teenageårene. Det kan være her på Langeland, eller det kan være andre steder, det er grundlagt, men det er underordnet. Gruppen er ikke blevet større på det seneste, men vi fø-

Jo mere information om misbrug og rusmidler, jo bedre, lyder det fra jobcenterchef, Torben Lønberg, om et foredrag om dette emne. Det er dog målrettet unge, men kan have værdi for andre målgrupper, mener han. Arkivfoto: Karl Edvard Hansen

ler os magtesløse i forhold til at få dem videre, tilføjer han.

Så er der også spørgsmålet om, hvor åbne folk er over for det, andre vurderer som misbrug, tilføjer han.

- Det er jo ikke altid, det giver os noget at spørge, hvor-

når folk begyndte, hvis de kategorisk nægter, at der er et misbrug. Så kan vi ikke komme længere ad den vej. Til gengæld er der andre, som gerne vil i dialog med os og fortælle om det, fastslår Torben Lønberg.

Langelands Museum og Nationalmuseet skal sammen undersøge, hvad naturen gør ved stenalderbosættelserne i Tybrind Vig på Vestfyn. Privatfoto

Museum fortsætter med Tybrind Vig-målinger

Langelands Museum skal i samarbejde med Nationalmuseets bevaringsafdeling fortsat lave målinger i Tybrind Vig på Vestfyn.

LANGELAND: Også i de kommende uger skal Langelands Museum i samarbejde med Nationalmuseets bevaringsafdeling lave målinger i Tybrind Vig på Vestfyn. En bevilling fra Slots- og Kulturstyrelsen gør, at det fælles projekt med at undersøge nedbrydningen af stenalderbosættelserne på stedet, kan fortsætte.

Tybrind Vig er kendt i hele den arkæologiske verden for sine fund af redskaber lavet af materialer, som ellers for længst er forsvundet fra de landbaserede bopladser.

Her er bevaret buer af elmest, kanoer af lindetræ, skifter til mange slags redskaber og tilmed en fiskekrog af ben med snor af lindebast. Men naturen er hård ved havbunden, og man har især været bange for at nedbrydningen går hurtigere, hvis ålegræsset på stedet forsvinder, som det er sket siden

1980'erne.

Det nye projekt skal undersøge, hvor hurtigt nedbrydningen foregår, og hvad der egentlig sker med havbunden på stedet.

- I år skal vi for første gang måle, hvad der er sket siden de første præcise målinger fra 2017. Arbejdet foregår med landmålerudstyr som står på stranden, mens dykkere udfører målingerne. Vi skal også præsentere stedet for biologer som måske kan forklare, hvorfor ålegræsset forsvinder, og måske endda prøve at få det til at gro hurtigere tilbage igen. Der er stadig store mængder af oldsager i Tybrind Vig, men der er ikke aktuelle planer om at udgrave mere af stenalderbosættelsen, som blev undersøgt gennem mange år i 1980'erne, fortæller museumsinspektør Otto Uldum i en pressemeddelelse fra Langelands Museum. /EXP

Fortet fejrer fars dag med gratis adgang for mænd

LANGELAND: Da der for nogen tid siden var mors dag, markerede museet Langelandsfortet det ved at droppe entréafgiften for kvinder. Og nu gør man det samme for mændene på grundlovsdag - tirsdag 5. juni - der også er fars dag.

- Vi gør selvfølgelig ingen forskel, så den 5. juni kan mændene få fornøjelsen af at komme på fortet ganske gratis, blot de husker at melde deres ankomst i vores entrécenter, skriver museumsinspektør Gese Friis Hansen fra koldkrigsmuseet i en pressemeddelelse.

Gese Friis Hansen håber, at generationerne på grundlovsdag vil tage hinanden ved hånden på turen tilbage til den kolde krigs tid. /EXP

23 grunde på salgslisten

Michael Lorenzen
milo@fyens.dk

LANGELAND: Hvis man går med byggetanker og har Langeland i kikkerten, kommer der en ny chance inden længe. 23 kommunale byggegrunde bliver anbefalet sendt i udbud via en lokal mægler af Trafik-, Teknik- og Miljøudvalget.

De 21 grunde er gengange fra i fjor, hvor man satte 27 til salg. De seks er undervejs afhændet, men en bekendtgørelse fra Indenrigsministeriet foreskriver, at man efter et år må på den igen. Ellers er det ikke lovligt at sælge en grund.

Og så er der to nye på listen. Et grønt areal ved Sylen i Rudkøbing rummer egentlig plads til fire byggegrunde, men der er en kloakledning og en pumpestation på arealet, så man går altså efter kun at lægge halvdelen til salg. Hver af de to grunde ved Sylen vil koste en halv million kroner, hvis kommunalbestyrelsen følger udvalgets indstilling.

De øvrige grunde fordeler sig med tre i Lejlbølle, seks i Tullebølle, tre i Lindelse, fem i Humble, to i Tryggelev og to i Bagenkop.

Private fik ansvar for 130 ledige

RUDKØBING: I 2017 har der på foranledning af daværende Erhvervs-, Turisme- og Beskæftigelsesudvalget været en særlig indsats for at benytte anden aktør mest muligt for at hjælpe ledige i forskellige kategorier tilbage i beskæftigelse. Dette blev gjort ud fra tanken om, at private andre aktører ville kunne skabe bedre resultater for indsatsen end det offentlige system.

Indsatsen er blevet fulgt nøje, og der har særligt været en stor indsats i Jobcentret for at omlægge driften til at sende et maksimalt antal borgere til anden aktør.

Forleden fik det nuværende Beskæftigelses-, Uddannelses- og Integrationsudvalget tallene for brug af anden aktør i 2017. I alt 130 forløb blev gennemført på denne måde.

AOF: 10. Quick Care: 13. Team Aktiv: 60. Virksomhedsporten: 10. Tankevirk: 21. Ramsdal: 17. G4S: 1. I alt er der blevet udbetalt cirka 2,3 millioner kroner til de private aktører, fremgår det af opgørelsen. (MIL0)